

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA**

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2007.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI NJEGOVI DONOŠENJEM

Ocjena stanja

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju donesen je 17. srpnja 2003. godine, a stupio je na snagu 15. kolovoza 2003. godine. 16. srpnja 2004. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a 30. studenog 2004. godine donesen je Zakon o izmjenama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kojima su otklonjene određene manjkavosti i neusklađenosti u stručnom i nomotehničkom pogledu.

S obzirom da je riječ o reformskom zakonu koji ima zadaću provesti reformu sustava znanosti i visokoga obrazovanja u skladu s europskim standardima, njegovom provedbom u proteklom se razdoblju pokazala potreba za dodatnim preciziranjem i preinakama određenih pitanja.

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04 i 174/04, u daljnjem tekstu: Zakon) nije na dovoljno određen i precizan način regulirano koje se znanstvene organizacije u Republici Hrvatskoj vrednuju, zatim koje znanstvene organizacije moraju imati dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti te tko, na koji način i u kojem postupku propisuje uvjete koje moraju ispunjavati znanstvene organizacije za dobivanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti.

Prema postojećim odredbama Zakona znanstvenim centrom izvrsnosti može biti odlukom ministra proglašena, na vrijeme od tri godine, znanstvena organizacija ili skupina znanstvenika, a ne i ustrojbeni dio znanstvene organizacije.

Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti prema postojećim odredbama Zakona nije omogućeno provođenje postupka izbora u znanstvena zvanja za svoje zaposlenike za sva znanstvena područja i polja, budući da ista nema dovoljan broj zaposlenika u odgovarajućim znanstvenim zvanjima te ne ispunjava uvjete za dobivanje ovlaštenja za provedbu postupka izbora u znanstvena zvanja za sva znanstvena područja i polja. Međutim, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj ima razrede koji, sukladno Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njenom Statutu, imaju funkciju znanstvenih vijeća te članovi tih razreda ne moraju nužno biti zaposlenici Akademije.

Prema postojećoj zakonskoj odredbi koja regulira zaključivanje ugovora o radu s osobama izabranima na znanstvena radna mjesta omogućava se „preskakanje“ znanstvenih radnih mjesta budući da nije predviđen uvjet koji zahtijeva da osoba, uz potrebu ispunjavanja ostalih uvjeta za više znanstveno radno mjesto, mora i određeno vrijeme raditi u nižem znanstvenom zvanju da bi bila izabrana na više znanstveno radno mjesto – radno mjesto višeg znanstvenog suradnika ili radno mjesto znanstvenog savjetnika.

Znanstveniku u znanstvenoj organizaciji istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, a iznimno kada postoji potreba za nastavkom rada znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju, znanstvena organizacija, prema postojećoj zakonskoj odredbi, može s njim zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, a najkasnije do isteka kalendarske godine u kojoj isti navršava 70. godinu života. Identično rješenje predviđeno je i za redovite profesore u trajnom zvanju na visokim učilištima s razlikom što visoko učilište takvim nastavnicima može produljiti već postojeći radni odnos. Vezano uz navedeno, ukazuje se potrebnim izjednačiti zakonska rješenja u pogledu mogućnosti rada znanstvenika i nastavnika do 70. godine života.

Vezano uz radni odnos znanstvenika u znanstvenim organizacijama i nastavnika na visokim učilištima, Zakon ne predviđa mogućnost (za kojom se ukazuje potreba u praksi) da se znanstveni savjetnik u trajnom zvanju odnosno nastavnik u trajnom zvanju koji je navršio 65 godina života i kojem je prestao ugovor o radu, može prijaviti na natječaj u nekoj drugoj znanstvenoj organizaciji ili visokom učilištu (a ne u onoj u kojoj je radio prije odlaska u mirovinu) i zaposliti u toj znanstvenoj organizaciji ili visokom učilištu, najdulje do isteka kalendarske odnosno akademske godine u kojoj je navršio 70. godinu života, ako se na natječaj ne prijavi odgovarajući pristupnik. Također, nije predviđena mogućnost da visoko učilište koje izvodi stručne studije može zasnovati radni odnos s nastavnikom do isteka akademske godine u kojoj navršava 70. godinu života, ako se na natječaj ne prijavi drugi odgovarajući pristupnik, za čime se u praksi, također, pojavljuje potreba, posebice kad se radi o stručnim studijima.

Zakonom je propisano da znanstvene organizacije mogu zaposliti znanstvene novake na teret vlastitih sredstava, bez mogućnosti da iste zaposle bez javnog natječaja, što se u praksi pokazalo nesvrhovitim, posebice kada se radi o osobama koje znanstvena organizacija stipendira za vrijeme trajanja diplomskog sveučilišnog studija te iste, nakon diplomiranja, želi zaposliti i uključiti u rad na znanstvenom projektu.

U Zakonu nije regulirano ograničenje rada izvan matične znanstvene organizacije s kojom zaposlenik ima zaključen ugovor o radu.

Postojećim zakonskim odredbama visokim vojnim i policijskim učilištima koja su ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava nije omogućeno izvođenje sveučilišnih studija za potrebe vojnoga i policijskoga obrazovanja iako za tim postoji potreba.

Zakonskom odredbom kojom se regulira izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti i izvođenje određenih studija visokih učilišta propisano je da će se veleučilištu ili visokoj školi izdati dopusnica ako imaju zaključen ugovor o radu s najmanje polovicom potrebnog broja nastavnika, a u praksi se pokazalo da je takav uvjet teško ispuniti zbog nedostatnog nastavnog kadra.

Postojećim zakonskim odredbama o akademskim i stručnim nazivima koji se stječu završetkom diplomskog sveučilišnog studija i poslijediplomskog specijalističkog studija nije predviđeno preciznije propisivanje takvih naziva u skladu s posebnim zakonom, niti je predviđena mogućnost da se posebnim propisom regulira koji se akademski odnosno stručni naziv stječe završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija te specijalističkog diplomskog stručnog studija, u onim slučajevima kada je za određeno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje (primjerice u biomedicini i zdravstvu).

Postojećom zakonskom odredbom koja propisuje isprave koje se stječu završetkom studija propisano je da se po završetku stručnog studija, odnosno specijalističkog diplomskog stručnog studija, studentu izdaje svjedodžba kojom se potvrđuje završetak studija i stjecanje određenog stručnog ili specijalističkog naziva. Navedena odredba nije u skladu s člankom 74. stavkom 6. Zakona kojom je propisano da veleučilišta ili visoke škole mogu organizirati specijalistički diplomski stručni studij za osobe koje su završile stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij. Budući da iz odredbe članka 74. stavka 6. Zakona proizlazi

da se radi o diplomskom studiju (specijalistički diplomski stručni studij) potrebno je izmijeniti odredbu koja propisuje da se završetkom takvog studija stječu svjedodžbe, na način da se propiše da se završetkom takvog studija stječu diplome. Postojeća odredba o dopunskoj ispravi o studiju predviđa da se ista može izdati studentu i prije završetka studija, što nije u skladu s njenom svrhom, budući da je svrha takve isprave da, između ostalog, sadrži i podatke o kvalifikaciji koja se stječe završetkom određenog studija.

Trenutno se natječaj za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto može raspisati i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegovog prethodnog izbora, uz suglasnost zaposlenika koji je na tom radnom mjestu i na temelju posebne odluke vijeća visokog učilišta. Navedenom odredbom kao referentni trenutak za ranije raspisivanje natječaja uzima se prethodni izbor, neovisno je li riječ o prvom ili drugom izboru u zvanje u kojemu se zaposlenik nalazi. To znači da netko tko je, primjerice, prvi put izabran u znanstveno-nastavno zvanje docenta prije tri godine i jedan dan može napredovati u zvanje izvanrednog profesora. S druge strane, netko tko je već drugi puta izabran u zvanje docenta te je, primjerice, u zvanju docenta punih šest i pol godina, ne može napredovati prije nego što isteknu tri godine od njegovog prethodnog izbora kao što može onaj tko je prvi puta izabran u znanstveno-nastavno zvanje docenta već nakon tri godine od trenutka prvog izbora u znanstveno-nastavno zvanje docenta.

Postojećom zakonskom odredbom kojom se propisuje da viši predavači mogu biti birani na radno mjesto višeg predavača najviše dva puta posredno se nameće istima obveza napredovanja u više zvanje (a time i radno mjesto) profesora visoke škole za koje Zakon kao uvjet traži stjecanje doktorata znanosti, a koji se znanstveni stupanj, u praksi, ne pokazuje kao neophodan za one predmete koji ne zahtijevaju znanstveni rad.

U Zakonu nije reguliran rad lektora stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i lektora hrvatskoga jezika na visokim učilištima u inozemstvu koji obavljaju poslove lektora temeljem sklopljenih međunarodnih ugovora.

Na natječaj za znanstvene projekte mogu se prijaviti znanstvene organizacije, znanstvenici i skupine znanstvenika, međutim, ista mogućnost nije predviđena i za znanstvene centre izvrsnosti, koje odlukom proglašava ministar.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, broj 57/06) brisana su porezna oslobođenja i poticaji, između ostalog, i članak 25. Zakona o porezu na dobit kojim je bilo propisano da porezni obveznici koji su registrirani i obavljaju isključivo istraživačko-razvojnu djelatnost ne plaćaju porez na dobit što ima za posljedicu nemogućnost korištenja poreznih olakšica.

U Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju propisano je da se od stranih državljana može tražiti plaćanje dijela ili pune cijene studija, sukladno odluci nadležnog državnog tijela ili visokog učilišta. Navedena odredba diskriminirajuća je u odnosu na djecu radnika migranata i građana Europske unije te ne omogućuje ravnopravno uključivanje navedenih osoba u sustav visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Pitanja koja se uređuju ovim Zakonom

Ovim se Zakonom uređuju sljedeća pitanja:

- uređuje se vrednovanje znanstvenih organizacija koje moraju imati dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti
- privatne znanstvene organizacije mogu tražiti dopusnicu i upisati se u Upisnik znanstvenih organizacija
- znanstvenim centrom izvrsnosti može se, osim znanstvene organizacije ili skupine znanstvenika, proglasiti i ustrojbeni dio znanstvene organizacije na vrijeme od 5

godina s mogućnošću produženja za narednih pet godina nakon provedenog postupka vrednovanja

- Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti daje se ovlaštenje za provođenje postupka izbora u znanstvena zvanja za svoje zaposlenike za sva znanstvena područja i polja, sukladno Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njezinu Statutu
- postupak izbora na znanstvena, suradnička i stručna radna mjesta u privatnim znanstvenim organizacijama uređuje se općima aktom privatne znanstvene organizacije kojim se uređuju radni odnosi
- na radno mjesto višeg znanstvenog suradnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju, a na radno mjesto znanstvenog savjetnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju višeg znanstvenog suradnika
- natječaj za ponovni izbor u zvanje i odgovarajuće radno mjesto znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju (drugi izbor), redovitog profesora u trajnom zvanju (drugi izbor) i profesora visoke škole u trajnom zvanju (drugi izbor) raspisuje se najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora
- kada postoji potreba za nastavkom rada znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju znanstvena organizacija može mu produljiti ugovor o radu do isteka kalendarske godine u kojoj navršava 70. godinu života
- ako se na raspisani natječaj u nekoj drugoj znanstvenoj organizaciji odnosno visokom učilištu ne prijavi odgovarajući pristupnik, može se na određeno vrijeme u toj znanstvenoj organizaciji, odnosno tom visokom učilištu, najdulje do isteka kalendarske, odnosno akademske godine u kojoj je navršio 70. godinu života, zaposliti znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, odnosno nastavnik u trajnom zvanju, stariji od 65 godina života
- omogućuje se da se znanstveni novaci, koji su se dosada mogli zaposliti samo na znanstvenim projektima, zaposle i na tehnologijskim projektima
- omogućuje se zapošljavanje znanstvenih novaka, čiji rad financira sama znanstvena organizacija iz vlastitih sredstava, bez provođenja javnog natječaja
- znanstveni, nastavni i stručni rad zaposlenika izvan matične znanstvene organizacije može iznositi najviše jednu trećinu radnog vremena
- visokim učilištima za potrebe vojnoga i policijskoga obrazovanja omogućuje se da kao ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava mogu izvoditi sveučilišne studije sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjeravaju izvođenje studija i za koje ono snosi jamstvo i odgovornost
- veleučilištu ili visokoj školi izdati će se dopusnica ako ima zaključen ugovor o radu s punim ili nepunim radnim vremenom s najmanje jednom trećinom potrebnog broja nastavnika
- završetkom diplomskog sveučilišnog studijskog programa (osim sveučilišnih medicinskih programa) stječe se akademski naziv magistar, odnosno magistra struke (mag.) u skladu s posebnim zakonom
- završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija u trajanju jedne do dvije godine stječe se zvanje specijalista određenog područja (spec.), u skladu s posebnim zakonom
- posebnim propisom će se utvrditi akademski i stručni nazivi koji se stječu završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija te specijalističkog diplomskog stručnog studija, u slučaju kada je za određeno stručno područje propisano specijalističko usavršavanje
- po završetku specijalističkog diplomskog stručnog studija studentu se izdaje diploma
- posebnom odlukom vijeća visokog učilišta i uz suglasnost zaposlenika, natječaj za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto može biti raspisan i ranije od

godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego isteknu tri godine od njegovog prvog izbora na radno mjesto s tim zvanjem

- reguliran je rad lektora stranih jezika u Republici Hrvatskoj i lektora hrvatskoga jezika u inozemstvu koji do sada nije bio zakonski uređen
- omogućuje se da visoka učilišta koja izvode stručne studije, ukoliko se na raspisani natječaj ne javi odgovarajući pristupnik, zasnuju radni odnos s osobama izabranima u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i radna mjesta i to do isteka akademske godine u kojoj navršavaju 70. godinu života
- višim predavačima koji izvode nastavu na stručnim studijima omogućuje se da budu reizabirani u isto zvanje neograničeno
- proširuje se krug subjekata koji se mogu prijaviti na natječaj za znanstvene projekte koji se financiraju iz državnog proračuna
- dodane su odredbe o mjerama poticanja istraživanja i razvoja
- dodana je prijelazna odredba koja se odnosi na primjenu jednakih uvjeta u pogledu plaćanja školarina studenata koji su državljani država Europske unije

Članci koji se mijenjaju i dopunjuju:

- čl. 16. (Vrednovanje javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta)
- čl. 18. (Primjena rezultata vrednovanja)
- čl. 22. (Znanstvena djelatnost)
- čl. 23. (Upisnik znanstvenih organizacija i znanstvenika)
- čl. 29. (Znanstveni centar izvrsnosti)
- čl. 34. (Ovlast za provođenje dijela postupka izbora)
- čl. 40. (Postupak izbora na radna mjesta)
- čl. 41. (Znanstvena radna mjesta)
- čl. 42. (Ugovor o radu)
- čl. 43. (Suradnička zvanja i radna mjesta)
- čl. 46. (Rad izvan znanstvene organizacije)
- čl. 48. (Osnivanje visokih učilišta)
- čl. 51. (Dopusnica za obavljanje djelatnosti visokih učilišta i upis u Upisnik)
- čl. 72. (Diplomski studij)
- čl. 73. (Poslijediplomski studij)
- čl. 74. (Stručni studiji)
- čl. 84. (Isprave o studiju)
- čl. 95. (Postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja te odgovarajuća radna mjesta)
- čl. 101. (Postupak izbora u nastavna i stručna zvanja te na odgovarajuća radna mjesta na visokim učilištima)
- čl. 102. (Ugovor o radu za znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna radna mjesta)
- čl. 111. (Financiranje znanstvenih projekata, suradničkih radnih mjesta i znanstvene opreme)

Novi članci koji se dodaju:

- čl. 98a. (Lektori stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i lektori hrvatskog jezika na visokim učilištima u inozemstvu)
- čl. 111a., 111b., 111c., 111d., 111e. i 111f. (Mjere poticanja istraživanja i razvoja).

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Donošenje ovoga Zakona omogućit će prilagođavanje pojedinih zakonskih rješenja standardima Europske unije i zahtjevima iznesenima u pregovorima s Europskom komisijom te dodatno olakšati i unaprijediti funkcioniranje sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Preciznijim reguliranjem tko i pod kojim uvjetima te u kojem postupku može dobiti dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti omogućuje se učinkovitije vrednovanje i praćenje znanstvenih organizacija u Republici Hrvatskoj te bolje funkcioniranje sustava znanosti.

Znanstvenim centrom izvrsnosti može se, osim znanstvene organizacije ili skupine znanstvenika, proglasiti i ustrojbeni dio znanstvene organizacije na vrijeme od 5 godina s mogućnošću produženja za narednih pet godina nakon provedenog postupka vrednovanja, čime se omogućuje širem krugu subjekata koji obavljaju znanstvenu djelatnost da budu znanstveni centri izvrsnosti i to na dulje razdoblje od tri godine.

Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti zakonskom odredbom daje se ovlaštenje za provođenje postupka izbora u znanstvena zvanja za svoje zaposlenike za sva znanstvena područja i polja, sukladno Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njezinu Statutu. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova ima razrede koji imaju funkciju znanstvenih vijeća te će im ova promjena omogućiti provedbu postupka izbora u znanstvena zvanja zaposlenika Akademije.

Postupak izbora na znanstvena, suradnička i stručna radna mjesta u privatnim znanstvenim organizacijama uređuje se općima aktom privatne znanstvene organizacije kojim se uređuju radni odnosi, kako bi se isključila obveza privatnih znanstvenih organizacija da isto uređuju statutom čiji postupak donošenja u praksi može biti kompliciraniji od postupka donošenja statuta, kao npr. kada se radi trgovačkom društvu koje ima status privatne znanstvene organizacije.

Propisivanjem da na radno mjesto višeg znanstvenog suradnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju te da na radno mjesto znanstvenog savjetnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju višeg znanstvenog suradnika onemogućava se „preskakanje“ znanstvenih radnih mjesta.

Propisuje se da iznimno, kada postoji potreba za nastavkom rada znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju, znanstvena organizacija istom može produljiti radni odnos na određeno vrijeme, a najkasnije do isteka kalendarske godine u kojoj isti navršava 70. godinu života te se time navedeno rješenje izjednačuje sa rješenjem predviđenim za mogućnost produljenja radnog odnosa redovitim profesorima u trajnom zvanju.

Propisuje se mogućnost (za kojom se ukazuje potreba u praksi) da se znanstveni savjetnik u trajnom zvanju odnosno nastavnik u trajnom zvanju koji je navršio 65 godina života i kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, može prijaviti na natječaj u nekoj drugoj znanstvenoj organizaciji ili visokom učilištu (a ne u onoj u kojoj je radio prije odlaska u mirovinu) i zaposliti se u toj znanstvenoj organizaciji ili visokom učilištu, najdulje do isteka kalendarske odnosno akademske godine u kojoj je navršio 70. godinu života, ako se na natječaj ne prijavi odgovarajući pristupnik.

Propisivanjem da ministar može odobriti zapošljavanje znanstvenih novaka i na tehnologijskim projektima (a ne samo na znanstvenim) omogućuje se uspješnije pokretanje i izvršenje tehnologijskih projekata te uspješnija transformacija rezultata znanstvenih projekata na tehnologijsku razinu. Također, vezano uz znanstvene novake, omogućuje se zapošljavanje znanstvenih novaka, čiji rad financira sama znanstvena organizacija iz vlastitih sredstava, bez provođenja javnog natječaja.

Znanstveni, nastavni i stručni rad zaposlenika znanstvenih organizacija kod trećih osoba, uz suglasnost matične znanstvene organizacije, ograničava se na najviše jednu trećinu radnog vremena.

Visokim učilištima za potrebe vojnoga i policijskoga obrazovanja omogućuje se da kao ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava mogu izvoditi sveučilišne studije sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjeravaju izvođenje studija i za koje ono snosi jamstvo i odgovornost.

Propisivanjem da će se veleučilištu ili visokoj školi izdati dopusnica ako ima zaključen ugovor o radu s punim ili nepunim radnim vremenom s najmanje jednom trećinom nastavnika anulira se problem nedostatnog nastavnog kadra zbog kojeg je sada teško ispuniti uvjet za dobivanje dopusnice budući da se traži da veleučilište ili visoka škola imaju zaposlenu najmanje polovicu potrebnog broja nastavnika.

Propisivanjem da se završetkom pojedinih studija (diplomskog sveučilišnog i poslijediplomskog specijalističkog studija) stječu određeni akademski nazivi u skladu s posebnim zakonom otvara se mogućnost da se takvim posebnim zakonom o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju isti preciznije propišu. Propisivanjem da će se posebnim propisom utvrditi koji se akademski, odnosno stručni naziv stječe završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija te specijalističkog diplomskog stručnog studija, u slučaju kad je za određeno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje (primjerice u biomedicini i zdravstvu) omogućit će se razlikovanje akademskih odnosno stručnih naziva koji se stječu završetkom takvih studija od zvanja koja se u određenim područjima stječu završetkom specijalističkog usavršavanja koje nije studij u smislu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Propisivanjem da se završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija stječu diplome omogućit će se osobama koje završe takve studije stjecanje diploma, a ne svjedodžbi kako je to propisano postojećom zakonskom odredbom. Brisanjem odredbe da se studentu, na osobni zahtjev, dopunska isprava o studiju izdaje i prije završetka studija osigurat će se izdavanje takve isprave samo nakon završetka studija, u skladu s njenom svrhom – pružanjem podataka o tijeku i sadržaju studija, ali, između ostalog, i o stečenoj kvalifikaciji nakon završetka studija.

Propisivanjem da se natječaj za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto može se raspisati i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegovog prvog izbora na radno mjesto s tim zvanjem, uz suglasnost zaposlenika koji je na tom radnom mjestu i na temelju posebne odluke vijeća visokog učilišta kao referentni trenutak za ranije raspisivanje natječaja uzima se prethodni izbor, neovisno je li riječ o prvom ili drugom izboru u zvanje u kojemu se zaposlenik nalazi. Takvim propisivanjem uvodi se zakonsko rješenje po uzoru na ono koje je predviđeno postojećom zakonskom odredbom kojom se omogućava ranije raspisivanje natječaja za izbor u znanstveno zvanje i radno mjesto.

Regulirat će se rad i položaj lektora stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i lektora hrvatskoga jezika na visokim učilištima u inozemstvu koji te poslove obavljaju temeljem međunarodnih ugovora i drugih akata.

Usljed nedostatnog broja kvalitetnog nastavnog kadra, a s obzirom na nagli razvoj stručnih studija u Republici Hrvatskoj, omogućava se nastavak rada na visokim učilištima osobama izabranima u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i radna mjesta nakon navršenih 65. godina života, s mogućnošću zasnivanja radnog odnosa do isteka akademske godine u kojoj navršavaju 70. godinu života. Dosad je ista mogućnost bila predviđena isključivo za znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju i nastavno zvanje profesora visoke škole u trajnom zvanju. Predloženom dopunom odredbe članka 102. Zakona ista je mogućnost proširena i na ostala znanstveno-nastavna, umjetničko-

nastavna i nastavna zvanja i radna mjesta, i to za potrebe onih visokih učilišta koja izvode stručne studije, pod uvjetima da se na raspisani natječaj za radno mjesto nije javio odgovarajući pristupnik. Također, višim predavačima koji izvode nastavu na stručnim studijima omogućuje se budu reizabirani u isto zvanje neograničeno čime ih se dovodi u položaj da ne moraju nužno doktorirati i napredovati u zvanju, budući da za pojedine predmete za koje nastavu izvode viši predavači nije neophodan njihov znanstveni rad, odnosno stjecanje doktorata znanosti i napredovanje u više zvanje profesora visoke škole.

Omogućavanjem da se na natječaj za znanstvene projekte koji se financiraju iz državnog proračuna prijave i znanstveni centri izvrsnosti, osim predviđenih znanstvenih organizacija, znanstvenika i skupina znanstvenika, proširuje se krug subjekata koji mogu izvoditi znanstvene projekte temeljem provedenog natječaja.

Budući da su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, broj 57/06) brisana porezna oslobođenja i poticaji, između ostalog, i članak 25. Zakona o porezu na dobit kojim je bilo propisano da porezni obveznici koji su registrirani i obavljaju isključivo istraživačko-razvojnu djelatnost ne plaćaju porez na dobit, ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona sadrži i nove odredbe o poticajima za istraživanje i razvoj. Predložene odredbe predviđaju mogućnost da se poreznom obvezniku dodatno umanjí porezna osnovica za opravdane troškove znanstvenih i razvojnih istraživanja. Navedene odredbe usklađene su s Okvirnim odredbama Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije Europske Komisije, Službeni list C 323 od 30. prosinca 2006. godine (Community framework for state aid for research and development and innovation 52006XC1230(01)). Ujedno, a prema podacima Porezne uprave u 2005. godini olakšicu na temelju dodatnog umanjénja porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja iskoristila su 472 porezna obveznika. Porezna osnovica je na taj način smanjena za 659.014.187,06 kn troškova istraživanja i razvoja što iznosi 131.802.837,40 kn manje uplaćenog poreza, s tim da Porezna uprava ne raspolaže podacima koji iznosi otpadaju na pojedinu vrstu istraživanja (temeljna, primjenjena, razvojna). Na temelju ovih podataka, ali i na temelju činjenice da su porezni obveznici koji su koristili navednu poreznu olakšicu obavljali primjenjena i razvojna istraživanja, a za primjenjena istraživanja predviđeno je umanjénje za 125% opravdanih troškova, što je u odnosu na dosadašnje umanjívanje porezne osnovice povećanje od 25% te s obzirom da je ostao jednak postotak za razvojna istraživanja, može se očekivati da će porezni učinak, u odnosu na 2005. godinu, ostati na jednakoj razini ili neznatno povećan.

Sukladno načelu nediskriminacije po osnovi nacionalnosti, utvrđenim člankom 12. Ugovora o Europskoj zajednici, Republika Hrvatska treba poduzeti mjere kako bi osigurala da državljani zemalja članica Europske unije imaju pravo upisa u visokoškolske ustanove pod istim uvjetima kao hrvatski državljani bez diferencijacija u pogledu plaćanja školarine. Unošenjem nediskriminirajuće odredbe omogućit će se ravnopravno uključivanje djece građana Europske unije u sustav visokog obrazovanja od trenutka stupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju. Studenti koji su državljani zemalja Europske unije imati će ista prava temeljem ovog Zakona kao i studenti državljani Republike Hrvatske te će se na iste prestatí primjenjivati odredba kojom se, sukladno odluci nadležnoga državnog tijela ili visokog učilišta, od njih može tražiti plaćanje dijela ili pune cijene studija.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna (dodatna) sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbama članaka 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 71/00, 129/00, 117/00, 6/02-pročišćeni tekst, 41/02, 91/03 i 58/04) predviđena je mogućnost donošenja zakona po hitnom postupku.

Zbog potrebe usklađivanja hrvatskog zakonodavstva, a sukladno načelu nediskriminacije po osnovi nacionalnosti, utvrđenim člankom 12. Ugovora o Europskoj zajednici, Republika Hrvatska treba poduzeti mjere kako bi osigurala da državljani zemalja članica Europske unije imaju pravo upisa u visokoškolske ustanove pod istim uvjetima kao hrvatski državljani bez diferencijacija u pogledu plaćanja školarine. Unošenjem nediskriminirajuće odredbe omogućit će se ravnopravno uključivanje djece građana Europske unije u sustav visokog obrazovanja od trenutka stupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Jedan od razloga za donošenje zakona po hitnom postupku je činjenica da je Hrvatski sabor, 31. ožujka 2006. godine, donio Nacionalni program suzbijanja korupcije 2006.-2008. (Narodne novine, broj 39/06). Na temelju Nacionalnog programa Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa izradilo je Mini-program za provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije 2006.-2008. kojim se obvezalo izraditi nacrt Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koji bi sadržavao ovlast ministra znanosti, obrazovanja i športa za donošenje podzakonskog propisa kojim bi se propisali jasni kriteriji za obavljanje znanstvene djelatnosti koje moraju ispunjavati znanstvene organizacije u postupku osnivanja, a čime bi se osigurala potrebna kontrola te postigla viša razina kvalitete obavljanja znanstvene djelatnosti.

Također, u smislu potrebe za donošenjem ovog zakona po hitnom postupku, bitno je naglasiti, polazeći od činjenice da je spomenutim donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, broj 57/06) upravljanje državnim potporama za istraživanje i razvoj istovremeno preneseno u nadležnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, da se ovim Zakonom propisuju i mjere poticanja istraživanja i razvoja koje će biti usklađene s pravnom stečevinom Europske unije te Zakonom o državnim potporama i Uredbom o državnim potporama.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Članak 1.

U Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04 i 174/04) naziv članka 16. mijenja se i glasi: “*Vrednovanje visokih učilišta i znanstvenih organizacija*”.

U članku 16. stavak 1. mijenja se i glasi:

“(1) Visoka učilišta i znanstvene organizacije kojima je osnivač Republika Hrvatska vrednuju se, odnosno podliježu provjeri kvalitete i učinkovitosti. Obavljanje znanstvene djelatnosti privatnih znanstvenih organizacija podliježe vrednovanju ako se financira iz državnog proračuna, u kojem se slučaju na rezultate vrednovanja odgovarajuće primjenjuju odredbe članka 18. ovog Zakona.”

U stavku 2. riječi: “javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta” zamjenjuju se riječima: “pravni osoba iz stavka 1. ovog članka”.

U stavku 3. riječi: “javnih znanstvenih instituta” zamjenjuju se riječima: “pravni osoba iz stavka 1. ovog članka”.

U stavku 4. riječi: “visokog učilišta ili znanstvenog instituta” zamjenjuju se riječima: “pravne osobe iz stavka 1. ovog članka”.

U stavku 6. riječi: “javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu” zamjenjuju se riječima: “pravnoj osobi iz stavka 1. ovog članka”.

U stavku 7. riječi: “javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu” zamjenjuju se riječima: “pravnoj osobi iz stavka 1. ovog članka.”

Članak 2.

U članku 18. stavku 1. riječi: “javnog znanstvenog instituta ili visokog učilišta” zamjenjuju se riječima: “pravni osoba iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona,”, a u točki 1. riječ: “rad” zamjenjuje se riječima: “obavljanje djelatnosti”.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Dopusnicom se utvrđuje da pravne osobe iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona udovoljavaju standardima i uvjetima za obavljanje djelatnosti, odnosno izvođenje pojedinog studija.”

U stavku 4. riječi: “znanstvenog instituta ili visokog učilišta” zamjenjuju se riječima: “pravne osobe iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona”.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

“(5) Ako je pravnoj osobi iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona uskraćena dopusnica za obavljanje djelatnosti, ista se rješenjem briše iz Upisnika.”

Stavak 7. mijenja se i glasi:

“(7) Dopusnica i rješenje o uskrati dopusnice upravni su akti protiv kojih nije dopuštena žalba, ali se protiv njih može pokrenuti upravni spor.”

Članak 3.

U članku 22. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

“(3) Javni znanstveni instituti, sveučilišta i njihove sastavnice te druga visoka učilišta i znanstvene organizacije kojima je osnivač Republika Hrvatska mogu započeti obavljati znanstvenu djelatnost odnosno u sudski registar upisati takvu djelatnost samo na temelju

dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti.

(4) Privatna znanstvena organizacija može tražiti dopusnicu i upisati se u Upisnik znanstvenih organizacija.”

Članak 4.

Članak 23. mijenja se i glasi:

“(1) Ministarstvo vodi Upisnik znanstvenih organizacija i Upisnik znanstvenika.

(2) Upis u Upisnik znanstvenika provodi se na temelju odluke o izboru u znanstveno ili znanstveno-nastavno zvanje osim u slučaju iz članka 92. stavka 4. ovog Zakona. Upis u Upisnik znanstvenih organizacija provodi se na temelju dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti.

(3) Dopusnicu iz stavka 2. ovog članka izdaje ministar nakon provedenog postupka utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti, uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost.

(4) Ako se u postupku utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti utvrdi da znanstvena organizacija ne udovoljava uvjetima za obavljanje znanstvene djelatnosti ministar donosi rješenje kojim se odbija izdavanje dopusnice, uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost.

(5) Ako se u postupku utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti utvrde nedostaci u ispunjavanju uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost, izdaje znanstvenoj organizaciji pismo očekivanja kojim se ukazuje na nedostatke u ispunjavanju uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti te izražava očekivanje da će nabrojani nedostaci u zadanom roku biti otklonjeni. Po isteku roka izdaje se ili rješenjem odbija dopusnica.

(6) Uvjete za izdavanje dopusnice i postupak utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti propisuje ministar pravilnikom koji donosi na temelju prethodnog mišljenja Nacionalnog vijeća za znanost.

(7) Ministar pravilnikom propisuje uvjete i postupak za upis u upisnike iz stavka 1. ovoga članka i brisanje iz upisnika, ustroj i način njihova vođenja te sadržaj obrazaca za podnošenje zahtjeva za upis i obrazaca za izvod iz upisnika.

(8) Organizacije i znanstvenici koji nisu upisani u upisnik ili koji su brisani iz njega ne mogu se financirati iz državnog proračuna. Iznimno inozemne organizacije i inozemni znanstvenici mogu se, iako nisu upisani u Upisnik, na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, financirati iz državnog proračuna ako sudjeluju u projektu od značaja za Republiku Hrvatsku.”

Članak 5.

Članak 29. mijenja se i glasi:

“(1) Znanstveni centar izvrsnosti je znanstvena organizacija ili njen ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline.

(2) Znanstvenu organizaciju ili njen ustrojbeni dio ili skupinu znanstvenika centrom izvrsnosti proglašava ministar na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, uz suglasnost znanstvene organizacije ili skupine znanstvenika, na temelju vrednovanja iz članka 16. ovoga Zakona i postupka koji obvezno uključuje međunarodnu prosudbu.

(3) Odluka ministra o proglašenju znanstvenog centra izvrsnosti sadrži prava i obveze

koje na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost taj centar dobiva. Odluka se donosi na pet godina, a na temelju svakog novog vrednovanja u postupku predviđenom stavkom 2. ovog članka, može se produžiti za narednih pet godina.”

Članak 6.

Naslov iznad članka 34. mijenja se i glasi: *“Ovlaštenje za provođenje dijela postupka izbora u znanstveno zvanje”*.

U članku 34. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

“(2) Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ovlaštena je za provođenje dijela postupka izbora u znanstvena zvanja za svoje zaposlenike na znanstvenim radnim mjestima za sva znanstvena područja i polja, sukladno Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njezinu Statutu.”

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

Članak 7.

U članku 40. stavak 1. mijenja se i glasi:

“(1) Postupak izbora na znanstvena, suradnička i stručna radna mjesta uređuje se statutom znanstvene organizacije ili, u privatnim znanstvenim organizacijama, općim aktom kojim se uređuju radni odnosi.”

Članak 8.

U članku 41. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

“(3) Na radno mjesto višeg znanstvenog suradnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju. Na radno mjesto znanstvenog savjetnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju višeg znanstvenog suradnika.”

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5. i 6.

U novom stavku 4. dodaje se nova rečenica koja glasi:

“Natječaj za ponovni izbor u zvanje i odgovarajuće radno mjesto znanstvenog savjetnika (trajno zvanje) raspisuje se najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.”

Članak 9.

U članku 42. stavku 3. iza riječi: „savjetnika“ dodaju se riječi: „(trajno zvanje)“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

“(6) Znanstveniku u znanstvenoj organizaciji istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu. Iznimno, kada postoji potreba za nastavkom rada znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju, znanstvena organizacija može istom produžiti radni odnos do isteka kalendarske godine u kojoj on navršava 70. godinu života.”

Iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

“(7) Znanstveni savjetnik u trajnom zvanju stariji od 65 godina života, kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, može se zaposliti na određeno vrijeme u drugoj znanstvenoj organizaciji, ako se na raspisani natječaj u toj znanstvenoj organizaciji nije javio odgovarajući pristupnik, a najdulje do isteka kalendarske godine u kojoj je navršio 70. godinu života.”

Članak 10.

U članku 43. stavak 8. mijenja se i glasi:

“(8) Ministar može, na traženje voditelja znanstvenog ili tehnologijskog projekta, a uz suglasnost znanstvene organizacije, odobriti zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva. Znanstveni novaci biraju se javnim natječajem i zasnivaju radni odnos u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistenta ili višeg asistenta. U nastavi mogu pod istim uvjetima, sukladno ugovoru visokog učilišta i druge znanstvene organizacije, sudjelovati i znanstveni novaci izabrani u toj znanstvenoj organizaciji, sukladno članku 42. stavku 2. ovoga Zakona. Znanstvene organizacije mogu znanstvene novake zaposliti i bez odobrenja ministra ako same financiraju njihov rad, u kojem slučaju znanstveni novaci zasnivaju radni odnos u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistenta ili višeg asistenta, a mogu se izabrati bez javnog natječaja.”

Članak 11.

Članka 46. mijenja se i glasi:

“(1) Ugovorni odnosi zaposlenika u znanstvenim organizacijama vezani uz znanstveni, nastavni ili stručni rad kod trećih osoba mogu se ograničiti ili uvjetovati suglasnošću matične znanstvene organizacije kada je to predviđeno statutom ili drugim općim aktom visokog učilišta, ako se radi o znanstvenom, nastavnom ili stručnom radu koji bi negativno utjecali na rad matične znanstvene organizacije ili ako je riječ o ugovoru s organizacijom koja svojom djelatnošću konkurrira matičnoj znanstvenoj organizaciji s kojom zaposlenik ima ugovor o radu.

(2) Rad izvan matične znanstvene organizacije može iznositi najviše jednu trećinu radnog vremena.”

Članak 12.

U članku 48. stavak 4. mijenja se i glasi:

“(4) Visoka učilišta za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja osniva Vlada Republike Hrvatske sukladno uvjetima koje predviđa ovaj Zakon ili kao ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava.”

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

“(5) Kad je visoko učilište ustrojvena jedinica nadležnog ministarstva, može izvoditi sveučilišni studij sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjerava izvođenje studija. Za takav studij jamstvo i odgovornost snosi sveučilište.”

Dosadašnji stavci 5., 6. i 7. postaju stavci 6., 7. i 8.

Novi stavak 6. mijenja se i glasi:

“(6) Sveučilište ili veleučilište i Vlada Republike Hrvatske mogu posebnim sporazumom ustrojiti posebne studijske programe za potrebe vojnog ili policijskog obrazovanja u okviru sveučilišta ili veleučilišta.”

Članak 13.

U članku 51. stavku 4. točki 2. druga rečenica mijenja se i glasi:

“Veleučilištu ili visokoj školi izdat će se dopusnica ako ima zaključen ugovor o radu s punim ili nepunim radnim vremenom s najmanje jednom trećinom potrebnog broja nastavnika.”

Članak 14.

U članku 72. stavku 3. točka 2. mijenja se i glasi:

“2. za ostale sveučilišne programe magistar, odnosno magistra (mag.) struke, u skladu s posebnim zakonom.”

Članak 15.

U članku 73. stavku 5. prva rečenica mijenja se i glasi:

“Sveučilište može organizirati poslijediplomski specijalistički studij u trajanju od jedne do dvije godine, kojim se stječe akademski naziv specijalista određenog područja (spec.), u skladu s posebnim zakonom.”

Stavak 6. mijenja se i glasi:

“(6) Posebnim propisom utvrditi će se akademski naziv koji se stječe završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija, u slučaju kada je za određeno stručno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje.”

Članak 16.

U članku 74. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

“(7) Posebnim propisom utvrditi će se stručni naziv koji se stječe završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija, u slučaju kada je za određeno stručno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje.”

Članak 17.

U članku 84. stavku 1. iza riječi: „akademskog“ riječi: „ili specijalističkog“ brišu se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Po završetku stručnog studija studentu se izdaje svjedodžba, a po završetku specijalističkog diplomskog stručnog studija izdaje se diploma, kojima se potvrđuje završetak studija i stjecanje određenog stručnog naziva.”

U stavku 5. briše se rečenica: „Studentu se na osobni zahtjev dopunska isprava o studiju izdaje i prije završetka studija.“

Članak 18.

U članku 95. stavku 2. druga rečenica mijenja se i glasi:

“Posebnom odlukom vijeća visokog učilišta i uz suglasnost zaposlenika, natječaj može biti raspisan i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegovog prvog izbora na radno mjesto s tim zvanjem.”

U stavku 2. dodaje se nova rečenica koja glasi:

“Natječaj za ponovni izbor u zvanje i odgovarajuće radno mjesto redovitog profesora (trajno zvanje) raspisuje se najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.”

Članak 19.

Iza članka 98. dodaje se naslov *“Lektori stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i lektori hrvatskog jezika na visokim učilištima u inozemstvu”*, te novi članak 98.a koji glasi:

“Članak 98.a

(1) Temeljem međunarodnih ugovora i drugih akata, na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj mogu se zaposliti lektori stranih jezika, kao i lektori hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama, na osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme.

(2) Uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora hrvatskog jezika na stranim visokoškolskim ustanovama propisuje pravilnikom ministar nadležan za visoko obrazovanje.

(3) Lektor iz stavka 2. ovog članka koji je prethodno zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme u sustavu obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj, ima pravo povratka na poslove na kojima je prethodno radio ili na druge poslove za koje ispunjava uvjete, u roku od 30 dana od dana prestanka ugovora o radu lektora hrvatskog jezika na stranoj visokoškolskoj ustanovi.

(4) Uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj propisuje visoko učilište svojim statutom.”

Članak 20.

U članku 101. stavku 2. dodaje se nova rečenica koja glasi:

“Natječaj za ponovni izbor u zvanje i odgovarajuće radno mjesto profesora visoke škole (trajno zvanje) raspisuje se najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.”

Članak 21.

U članku 102. stavku 3. iza riječi: „te predavača“ brišu se riječi: „i višeg predavača“.

Iza stavka 7. dodaju se stavci 8. i 9. koji glase:

“(8) Nastavnik izabran u trajno zvanje, stariji od 65 godina života, kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, može se na određeno vrijeme zaposliti na drugom visokom učilištu, ako se na raspisani natječaj u tom visokom učilištu nije javio odgovarajući pristupnik, a najdulje do isteka akademske godine u kojoj je navršio 70. godinu života.

(9) Iznimno od stavka 6. ovog članka, kada se na visokom učilištu koje izvodi stručne studije na raspisani natječaj nije javio odgovarajući pristupnik, visoko učilište može, s osobama izabranima u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna odnosno nastavna zvanja i radna mjesta, zasnovati radni odnos do isteka akademske godine u kojoj navršavaju 70. godinu života.”

Članak 22.

U članku 111. stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi:

“Na natječaj za znanstvene projekte mogu se prijaviti znanstvene organizacije, znanstveni centri izvrsnosti, znanstvenici i skupine znanstvenika.”

Članak 23.

Iza članka 111. dodaje se naslov “*Mjere poticanja istraživanja i razvoja*” te novi članci 111a., 111b., 111c., 111.d., 111e. i 111.f koji glase:

“Članak 111a.

(1) Ukupni iznos državnih potpora koje korisnik državne potpore može ostvariti, po svim osnovama, a koje se dodjeljuju temeljem ovog zakona i drugih propisa, za temeljna istraživanja mogu biti do 100% iznosa opravdanih troškova projekta, za primijenjena istraživanja do 50% iznosa opravdanih troškova projekta, a za razvojna istraživanja do 25% iznosa opravdanih troškova projekta.

(2) Iznos državne potpore za primijenjena i razvojna istraživanja iz stavka 1. ovoga članka može se povećati za 20% iznosa opravdanih troškova projekta za male poduzetnike, a za 10% opravdanih troškova projekta za srednje poduzetnike.

(3) Iznos državne potpore za studije o tehničkoj izvedivosti za provedbu primijenjenog istraživanja može se dodijeliti u ukupnom iznosu do 75% opravdanih troškova studije za male i srednje poduzetnike, a do 65% opravdanih troškova studije za velike poduzetnike.

(4) Iznos državne potpore za studije o tehničkoj izvedivosti za provedbu razvojnog istraživanja može se dodijeliti u ukupnom iznosu do 50% opravdanih troškova studije za male i srednje poduzetnike, a do 40% opravdanih troškova studije za velike poduzetnike.

Članak 111b.

(1) Znanstvenim istraživanjem se, u smislu ovoga Zakona, smatra izvorno i planirano ispitivanje poduzeto za stjecanje novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja, a uključuje temeljno i primijenjeno istraživanje.

(2) Temeljnim istraživanjem, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se poslovi namijenjeni širenju znanstvenih i tehničkih znanja koja nisu povezana s industrijskim i komercijalnim ciljevima.

(3) Primijenjenim istraživanjem, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se planirana istraživanja ili kritička ispitivanja sa ciljem stjecanja novih znanja koja se mogu koristiti za razvoj novih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga, ili za značajna poboljšanja već postojećih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga.

(4) Razvojnim istraživanjem, u smislu ovoga Zakona, smatraju se poslovi razvojnog istraživanja namijenjeni pretvaranju rezultata primijenjenih istraživanja u planove, nacрте ili modele za nove, izmijenjene ili poboljšane proizvode, proizvodne postupke ili usluge, bilo da su namijenjeni prodaji ili uporabi, uključujući i izradu prvih prototipova koji nisu komercijalno upotrebljivi. Razvojno istraživanje može, osim toga, uključivati konceptualno planiranje i modeliranje alternativnih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga, te prve demonstracijske ili pilot projekte, pod uvjetom da se ti projekti ne mogu preraditi ili koristiti za industrijsku primjenu ili komercijalno iskorištavati. Razvojno istraživanje ne obuhvaća rutinske ili redovne izmjene na proizvodima, proizvodnim linijama, proizvodnim postupcima, postojećim uslugama i drugim tekućim poslovima, čak i ako rečene izmjene predstavljaju poboljšanja.

Članak 111c.

(1) Državnu potporu obveznici poreza na dobit, sukladno Zakonu o porezu na dobit (u daljnjem tekstu: porezni obveznici), ostvaruju putem dodatnog umanjenja porezne osnovice za opravdane troškove projekta znanstvenih i razvojnih istraživanja (u daljnjem tekstu: istraživanja) u slijedećim ukupnim iznosima:

- 150% opravdanih troškova projekta za temeljna istraživanja
- 125% opravdanih troškova projekta za primijenjena istraživanja
- 100% opravdanih troškova projekta za razvojna istraživanja.

(2) Iznos umanjenja poreza na dobit iz stavka 1. ovoga članka, odobrava se najviše do iznosa propisanih člankom 111a. ovoga Zakona.

(3) Porezni obveznici koji koriste umanjenja porezne osnovice sukladno stavku 1. ovog članka obvezni su osigurati podatke te uredne i vjerodostojne isprave na temelju kojih su podaci o troškovima iskazani sukladno propisima koji uređuju oporezivanje.

Članak 111d.

(1) Opravdanim troškovima istraživanja, u smislu ovoga Zakona, smatraju se:

1. plaće zaposlenika i naknade osobama koje izravno sudjeluju u istraživanjima,
2. materijalni troškovi za istraživanja, a to su: utrošene sirovine i materijal uključujući ambalažu i sitni inventar, utrošena energija, rezervni dijelovi korišteni ili potrošeni tijekom istraživanja; utrošeni materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje objekata i opreme koji se koriste neposredno za istraživanja,
3. troškovi usluga korištenih tijekom istraživanja, kao što su intelektualne usluge vezane uz istraživanja, te sve druge usluge koje su uvjet za ostvarivanje istraživanja,
4. troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme u dijelu u kojem se ta sredstva koriste za istraživanja kod onih poreznih obveznika koji sami obavljaju istraživanja, a rashodi amortizacije utvrđuju se na način propisan člankom 12. Zakona o porezu na dobit,
5. troškovi amortizacije nabavljenih patenata i licencija koji se koriste za konkretno istraživanje, a rashodi amortizacije utvrđuju se na način propisan člankom 12. Zakona o porezu na dobit,
6. opći troškovi, pod kojima se razumijevaju samo oni troškovi koji su nužni za istraživanja i koji se mogu rasporediti na razumnoj i dosljednoj osnovi na tu djelatnost, kao što su premije osiguranja procesa, odgovornosti i opreme za istraživanja, te najamnine i članarine stručnih udruga za istraživanja.

(2) Procjenu vjerodostojnosti opravdanih troškova, prema potrebi, obavlja ministarstvo nadležno za poslove znanosti.

Članak 111e.

Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za ostvarivanje prava iz članka 111c. ovoga Zakona te druga pitanja vezana uz ostvarivanje prava na državne potpore pravilnikom propisuje ministar nadležan za znanost uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za financije.

Članak 111f.

Vlada Republike Hrvatske, po potrebi, donosi program poticanja istraživanja i razvoja, sukladan posebnim propisima.

Program iz stavka 1. ovog članka Vladi Republike Hrvatske predlaže ministar nadležan za znanost uz suglasnost ministra nadležnog za financije.”

Prijelazne i završne odredbe

Članak 24.

Od trenutka stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije studenti koji su državljani zemalja Europske unije imaju ista prava temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kao i studenti državljani Republike Hrvatske te se na iste prestaje primjenjivati odredba članka 77. stavka 8. istog Zakona u dijelu koji glasi: „ali se, sukladno odluci nadležnoga državnog tijela ili visokog učilišta, od njih može tražiti plaćanje dijela ili pune cijene studija“.

Članak 25.

Ministar nadležan za znanost donijeti će pravilnik iz članka 23. ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 26.

Izbori u znanstvena, znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04), dovršit će se prema odredbama tog Zakona.

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisuje se da znanstvene organizacije i visoka učilišta kojima je osnivač Republika Hrvatska podliježu provjeri kvalitete i učinkovitosti, a da privatne znanstvene organizacije podliježu provjeri samo ukoliko se financiraju iz državnog proračuna.

Člankom 2. propisuje izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti znanstvenih organizacija i visokih učilišta te karakter dopusnice i rješenja o uskrati dopusnice po uzoru na članak 51. Zakona. Također, uvodi se sintagma „znanstvena organizacija“ umjesto znanstvenih instituta kako bi se tim pojmom obuhvatili svi oblici pravnih osoba koje obavljaju znanstvenu djelatnost.

Članak 3. propisuje da javni znanstveni instituti, sveučilišta i njihove sastavnice te druga visoka učilišta i znanstvene organizacije kojima je osnivač Republika Hrvatska mogu započeti obavljati znanstvenu djelatnost i istu upisati u sudski registar samo na temelju dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti. Za privatne znanstvene organizacije propisuje se da mogu tražiti izdavanje dopusnice i temeljem iste upisati se u Upisnik znanstvenih organizacija.

Članak 4. propisuje upis u Upisnik znanstvenika i Upisnik znanstvenih organizacija, postupak izdavanja dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti te propisuje da dopusnicu, nakon provedenog postupka utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti, uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost, izdaje ministar. Propisuju se slučajevi u kojima ministar izdaje rješenje o odbijanju izdavanja dopusnice ili pismo očekivanja.

Člankom 5. propisuje se da je znanstveni centar izvrsnosti znanstvena organizacija ili njen ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline za razliku od postojećeg zakonskog rješenja koje kao znanstveni centar izvrsnosti definira samo znanstvenu organizaciju u cjelini ili skupinu znanstvenika. Također, propisuje se da se odluka ministra o proglašenju znanstvenog centra izvrsnosti donosi na pet godina, a na temelju svakog novog vrednovanja u postupku predviđenom stavkom 2. istog članka, može se produžiti za narednih pet godina, za razliku od postojećeg zakonskog rješenja koje predviđa da se odluka donosi na tri godine i da se nakon provedenog vrednovanja može produžiti za naredne tri godine.

Člankom 6. propisano je da je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ovlaštena za provođenje dijela postupka izbora u znanstvena zvanja za svoje zaposlenike na znanstvenim radnim mjestima za sva znanstvena područja i polja, sukladno Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njezinu Statutu.

Člankom 7. propisuje se da se postupak izbora na znanstvena suradnička i stručna radna mjesta, osim statutom, uređuje i općim aktom ako se radi o privatnim znanstvenim organizacijama.

Članak 8. propisuje da na radno mjesto višeg znanstvenog suradnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju, te da na radno

mjesto znanstvenog savjetnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje tri godine istraživačkog rada u znanstvenom zvanju višeg znanstvenog suradnika. Također, propisuje se da se natječaj za ponovni izbor u zvanje i odgovarajuće radno mjesto znanstvenog savjetnika (trajno zvanje) raspisuje najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.

Člankom 9. utvrđuje se mogućnost rada znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju i nakon navršenih 65 godina života, a do isteka kalendarske godine u kojoj on navršava 70. godinu života te da se, ukoliko se na raspisani natječaj u drugoj znanstvenoj organizaciji nije javio odgovarajući pristupnik, na određeno vrijeme u toj znanstvenoj organizaciji može zaposliti i znanstveni savjetnik u trajnom zvanju koji je stariji od 65 godina života, ali najdulje do isteka kalendarske godine u kojoj je navršio 70. godinu života.

Člankom 10. dopunjuje se postojeća odredba kojom je propisano da ministar može, na traženje voditelja znanstvenog projekta, a uz suglasnost znanstvene organizacije, odobriti zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva, na način da se mogućnost zapošljavanja znanstvenih novaka predviđa i za rad na tehnologijskim projektima. Također, propisuje se mogućnost zapošljavanja znanstvenih novaka, čiji rad se financira iz vlastitih sredstava znanstvene organizacije, bez provođenja javnog natječaja.

Člankom 11. propisuje se da znanstveni, nastavni i stručni rad zaposlenika izvan matične znanstvene organizacije može iznositi najviše jednu trećinu radnog vremena.

Člankom 12. propisano je osnivanje visokih učilišta za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja. Iste osniva Vlada Republika Hrvatska sukladno uvjetima koje predviđa ovaj Zakon ili kao ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava. Ako je visoko učilište ustrojbeno jedinica nadležnog ministarstva, može izvoditi sveučilišni studij sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjerava izvođenje studija. Sveučilište ili veleučilište i Vlada Republike Hrvatske mogu posebnim sporazumom ustrojiti posebne studijske programe za potrebe vojnog ili policijskog obrazovanja u okviru sveučilišta ili veleučilišta.

Člankom 13. unosi se izmjena u članak 51. Zakona slijedom koje će se veleučilištu ili visokoj školi izdati dopusnica ako ima zaključen ugovor o radu s punim ili nepunim radnim vremenom s najmanje jednom trećinom potrebnog broja nastavnika, a ne s najmanje polovicom kako je sada propisano.

Člankom 14., a vezano uz stjecanje akademskih naziva, utvrđuje se da se završetkom diplomskog sveučilišnog studija za sve sveučilišne programe, osim za sveučilišne medicinske programe, stječe akademski naziv magistar odnosno magistra struke, a u skladu s posebnim zakonom. Posebnim propisom kojim se uređuju akademski i stručni nazivi detaljnije će se razraditi akademski nazivi koji se stječu nakon završetka određenog sveučilišnog studija.

Člankom 15. unosi se izmjena u stavku 5. članka 73. Zakona kojom se propisuje da se završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija stječe akademski naziv specijalista određenog područja, u skladu s posebnim zakonom. Također, propisuje se da će se posebnim propisom utvrditi akademski naziv koji se stječe završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija, u slučaju kada je za određeno stručno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje.

Člankom 16. propisuje se da će se posebnim propisom utvrditi stručni naziv koji se stječe

završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija, u slučaju kada je za određeno stručno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje.

Članak 17. propisuje da se po završetku stručnog studija studentu izdaje svjedodžba, a po završetku specijalističkog diplomskog stručnog studija izdaje se diploma, kojima se potvrđuje završetak studija i stjecanje određenog stručnog naziva. Navedenom odredbom propisuje se izdavanje diplome po završetku specijalističkog diplomskog stručnog studija, a ne svjedodžbe kako je propisano postojećom odredbom Zakona.

Članak 18. propisuje se da natječaj za izbor u isto ili više znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto može biti raspisan i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, temeljem posebne odluke vijeća visokog učilišta i uz suglasnost zaposlenika, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegovog prvog izbora na radno mjesto s tim zvanjem. Navedeno rješenje je, u pogledu trenutka raspisivanja izbora, usklađeno sa identičnim rješenjem koje predviđa postojeći članak 41. stavak 3. Zakona. Propisuje se također da se natječaj za ponovni izbor u zvanje i na odgovarajuće radno mjesto redovitog profesora (trajno zvanje) raspisuje najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.

Članak 19. Iza članka 98. dodaje se naziv "*Lektori stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i lektori hrvatskog jezika na visokim učilištima u inozemstvu.*" te novi članak koji propisuje da se na visokoškolskim ustanovama, na osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme, a temeljem međunarodnih ugovora i drugih akata mogu zaposliti lektori stranih jezika, a na stranim visokoškolskim ustanovama lektori hrvatskog jezika i književnosti. Uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora hrvatskog jezika na stranim visokoškolskim ustanovama propisuje pravilnikom ministar nadležan za visoko obrazovanje, a uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj propisuje visoko učilište svojim statutom.

Članak 20. propisuje da se natječaj za ponovni izbor u zvanje i na odgovarajuće radno mjesto profesora visoke škole (trajno zvanje) raspisuje najranije šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od prvog izbora.

Članak 21. propisuje brisanje riječi „i višeg predavača“ iz postojeće odredbe članka 102. stavka 3. Zakona čime se izostavlja ograničenje da zaposlenici u nastavnim zvanjima i na radnim mjestima viših predavača mogu na isto radno mjesto biti birani najviše dva puta. Nadalje, propisuje mogućnost da se, ukoliko se na raspisani natječaj na drugom visokom učilištu nije javio odgovarajući pristupnik, nastavnik u trajnom zvanju stariji od 65 godina života, zaposli u toj znanstvenoj organizaciji na određeno vrijeme, a najdulje do isteka kalendarske godine u kojoj je navršio 70. godinu života. Također, propisuje i da visoka učilišta koja izvode stručne studije mogu, kada se na raspisani natječaj nije javio odgovarajući pristupnik, s osobama izabranima u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i radna mjesta, zasnovati radni odnos do isteka akademske godine u kojoj navršavaju 70. godinu života.

Članak 22. propisuje da se na natječaj za znanstvene projekte mogu prijaviti i znanstveni centri izvrsnosti, osim propisanih znanstvenih organizacija, znanstvenika i skupina znanstvenika.

Članak 23. Iza članka 111. dodaje se naslov "*Mjere poticanja istraživanja i razvoja*" te novi članci kojima se propisuje ukupni iznos državnih potpora koje korisnik državne potpore može

ostvariti, a koje se dodjeljuju temeljem ovog zakona i drugih propisa i porezne olakšice za istraživanje i razvoj. U navedenim člancima propisuje se mogućnost ostvarivanja prava na dodatno umanjenje porezne osnovice za opravdane troškove znanstvenih i razvojnih istraživanja, zatim što se smatra znanstvenim i razvojnim istraživanjima, što se smatra opravdanim troškovima, način ostvarivanja prava na spomenute opravdane troškove te ovlast ministra nadležnog za znanost za donošenje pravilnika kojim će se urediti postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za ostvarivanje prava na umanjenje porezne osnovice. Propisuje se, također, da Vlada Republike Hrvatske, po potrebi, donosi program poticanja istraživanja i razvoja, sukladan posebnim propisima.

Članak 24. propisuje da će, od trenutka stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, studenti koji su državljani zemalja Europske unije imati ista prava temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kao i studenti državljani Republike Hrvatske te da će se na iste prestati primjenjivati odredba članka 77. stavka 8. istog Zakona u dijelu koji glasi: „ali se, sukladno odluci nadležnoga državnog tijela ili visokog učilišta, od njih može tražiti plaćanje dijela ili pune cijene studija“.

Članak 25. propisuje da će ministar nadležan za znanost uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za financije u roku od 6 mjeseci od stupanja ovog Zakona na snagu donijeti pravilnik kojim će propisati postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za ostvarivanje prava iz članka 111c. Zakona te druga pitanja od značaja za ostvarivanje navedenog prava.

Članak 26. propisuje da će se izbori u znanstvena, znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04), dovršiti prema odredbama tog Zakona, iz razloga što se člankom 6. ovog Prijedloga zakona predlaže dodati novi uvjet za izbor na radno mjesto višeg znanstvenog suradnika i radno mjesto znanstvenog savjetnika.

Članak 27. propisuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Vrednovanje javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta

Članak 16.

(1) Javni znanstveni instituti, i visoka učilišta, kao i njihove sastavnice vrednuju se, odnosno podliježu provjeri kvalitete i učinkovitosti. Rad privatnih znanstvenih instituta podliježe vrednovanju ako se financira iz državnog proračuna, u kojem slučaju se na rezultate vrednovanja odgovarajuće primjenjuju odredbe članka 18. ovog Zakona.

(2) Provjera kvalitete i učinkovitosti javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta obavlja se na temelju pravilnika koji na temelju prethodnog mišljenja Nacionalnog vijeća za znanost, odnosno Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje donosi ministar, uvažavajući posebnosti pojedinih područja znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja.

(3) Kod provjere kvalitete i učinkovitosti javnih znanstvenih instituta Agencija se u najvećoj mogućoj mjeri koristi uslugama međunarodnih organizacija i asocijacija.

(4) Agencija obavlja provjeru prema godišnjem rasporedu poslova ili po posebnom nalogu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, odnosno Nacionalnog vijeća za znanost i na zahtjev visokog učilišta ili znanstvenog instituta. Svoje izvješće o provjeri Agencija dostavlja Nacionalnom vijeću za znanost, odnosno Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje te ministru kao i onome na čiji je zahtjev obavilo provjeru.

(5) Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske ili ministar mogu od Nacionalnog vijeća za znanost ili Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje zatražiti provjeru iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Prije odlučivanja na Nacionalnom vijeću za znanost, odnosno Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje izvješće Agencije dostavlja se javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu na koji se ono odnosi. Oni mogu Nacionalnim vijećima, u roku od 30 dana dati svoje primjedbe na izvješće i dati potrebno razjašnjenje o nalazima u njemu.

(7) Nacionalno vijeće za znanost, odnosno Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje utvrđuju konačnu ocjenu kontrole i vrednovanja te ih dostavljaju ministru i javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu koja je vrednovana. Nacionalno vijeće za znanost odnosno Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje obavještava javnost o rezultatima kontrole i o vrednovanju.

Primjena rezultata vrednovanja

Članak 18.

(1) Na temelju rezultata vrednovanja javnog znanstvenog instituta ili visokog učilišta Nacionalno vijeće za znanost odnosno Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporučuju ministru da:

1. izda dopusnicu za rad instituta,
2. uputi pismo očekivanja ili
3. uskrati dopusnicu.

(2) Na temelju rezultata vrednovanja studijskog programa visokog učilišta Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporučuje ministru da:

1. izda dopusnicu za studij,
2. uputi pismo očekivanja ili
3. uskrati dopusnicu za studij

(3) Dopusnica je isprava kojom se utvrđuje da javni znanstveni institut ili visoko učilište udovoljava standardima i uvjetima za obavljanje djelatnosti, odnosno izvođenje pojedinog

studija.

(4) Pismo očekivanja je isprava kojom se ukazuje na nedostatke u vrsnoći rada znanstvenog instituta ili visokog učilišta, odnosno pojedinoga studijskog programa te izražava očekivanje da će nabrojani nedostaci u zadanom roku biti otklonjeni. Po isteku roka izdaje se ili rješenjem uskraćuje dopusnica.

(5) Ako je javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu uskraćena dopusnica, javni znanstveni institut ili visoko učilište ista rješenjem se briše iz Upisnika. Javni znanstveni institut kojemu je uskraćena dopusnica ne može biti financiran iz državnog proračuna.

(6) U rješenju o uskrati dopusnice za određeni studij utvrđuju se prava studenata o mogućnosti završetka studija, odnosno prijelaza na studij na drugom visokom učilištu.

(7) Protiv rješenja o uskrati dopusnice može se pokrenuti upravni spor.

Znanstvena djelatnost

Članak 22.

(1) Znanstvenu djelatnost u smislu ovoga Zakona obavljaju sveučilišta i njihove sastavnice, javni znanstveni instituti, znanstveni instituti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao i druge pravne osobe i njihove ustrojstvene jedinice upisane u Upisnik znanstvenih organizacija (u daljnjem tekstu: znanstvene organizacije).

(2) Djelatnosti ustanova od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku (kao što su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«) uređuju se i posebnim zakonom.

Upisnik znanstvenih organizacija i znanstvenika

Članak 23.

(1) Ministarstvo vodi Upisnik znanstvenih organizacija i Upisnik znanstvenika.

(2) Upis u Upisnik znanstvenika provodi se na temelju odluke o izboru u znanstveno ili znanstveno-nastavno zvanje a u Upisnik znanstvenih organizacija na temelju osnovanog zahtjeva zainteresirane organizacije koja se bavi znanstvenom djelatnošću.

(3) Ministar posebnim pravilnikom propisuje uvjete i postupak za upis u upisnike iz stavka 1. ovoga Zakona i brisanje iz upisnika, ustroj i način njihova vođenja te sadržaj obrazaca za podnošenje zahtjeva za upis i obrazaca za izvod iz upisnika.

(4) Organizacije i znanstvenici koji nisu upisani u upisnik ili koji su brisani iz njega ne mogu se financirati iz državnog proračuna. Iznimno inozemne organizacije i inozemni znanstvenici mogu se, iako nisu upisani u Upisnik, na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, financirati iz državnog proračuna ako sudjeluju u projektu od značaja za Republiku Hrvatsku.

Znanstveni centar izvrsnosti

Članak 29.

(1) Znanstveni centar izvrsnosti je znanstvena organizacija ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline.

(2) Znanstvenu organizaciju ili skupinu znanstvenika znanstvenim centrom izvrsnosti proglašava ministar na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, uz suglasnost kandidirane znanstvene organizacije ili skupine znanstvenika, na temelju vrednovanja iz članka 16. ovoga Zakona i postupka koji obavezno uključuje međunarodnu prosudbu.

(3) Odluka ministra o proglašenju znanstvenog centra izvrsnosti sadrži prava i obveze koje na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost taj centar dobiva. Odluka se donosi na tri godine, a na temelju novog vrednovanja u postupku predviđenim stavkom 2. može se produžiti za naredne tri godine.

Ovlast za provođenje dijela postupka izbora

Članak 34.

(1) Rješenje o ovlaštenju za provođenje dijela postupka izbora u znanstveno zvanje izdaje ministar na temelju prijedloga Nacionalnog vijeća za znanost onoj znanstvenoj organizaciji koja u stalnom radnom odnosu s punim radnim vremenom ima zaposlenike sa znanstvenim zvanjem, i to najmanje petnaest u odgovarajućem znanstvenom području te najmanje sedam u odgovarajućem znanstvenom polju, odnosno interdisciplinarnom području, od čega najmanje tri znanstvena savjetnika.

(2) Na temelju rješenja iz stavka 1. ovoga članka to se ovlaštenje znanstvene organizacije upisuje u Upisnik znanstvenih organizacija.

(3) Postupak izbora u znanstvenoj organizaciji provodi stručno tijelo kojemu su statutom u nadležnost stavljena znanstvena pitanja.

(4) Ovlaštena znanstvena organizacija može posebnim pravilnikom pobliže urediti onaj dio postupka izbora u znanstvena zvanja koji ona provodi.

Postupak izbora na radna mjesta

Članak 40.

(1) Postupak izbora na znanstvena, suradnička i stručna radna mjesta uređuje se statutom znanstvene organizacije.

(2) Izbor na radna mjesta u javnim znanstvenim organizacijama obavlja se na temelju javnog natječaja koji se objavljuje u »Narodnim novinama«, u dnevnom tisku i na službenim internetskim stranicama znanstvene organizacije.

(3) U slučaju kada je raspisan natječaj za znanstveno radno mjesto u okviru istog postupka može se obaviti i izbor u znanstveno zvanje sukladno članku 35. ovoga Zakona ukoliko neki od pristupnika nema obavljen taj izbor. U tom slučaju obavlja se izbor u znanstveno zvanje svih pristupnika koji imaju uvjete za odnosno zvanje a do tada nisu u njega izabrani. Nakon provedenog postupka izbora u znanstveno zvanje, znanstvena organizacija u roku od šezdeset dana dovršava postupak izbora na radno mjesto izborom pristupnika koji najbolje udovoljava uvjetima natječaja. U postupku izbora znanstvena organizacija može zatražiti mišljenje kompetentnih stručnjaka iz zemlje ili inozemstva.

(4) Znanstvena organizacija dužna je obavijestiti o rezultatu izbora sve pristupnike u roku od petnaest dana od dana donošenja odluke o izboru.

(5) Ako odluka o izboru na isto ili više radno mjesto ne bude donesena do isteka roka na koji je neki od pristupnika bio izabran u prethodnom izboru u istoj znanstvenoj organizaciji, njegov ugovor o radu traje do donošenja odluke o izboru.

Znanstvena radna mjesta

Članak 41.

(1) U znanstvenim organizacijama znanstvenici se biraju na znanstvena radna mjesta. Izbor na znanstvena radna mjesta vrši se na pet godina.

(2) Opći uvjet za izbor na znanstveno radno mjesto je upis u Upisnik znanstvenika u istom ili višem znanstvenom zvanju, odnosno izbor proveden sukladno članku 40. stavku 3. ovoga Zakona. Znanstvena organizacija može svojim statutom propisati dodatne uvjete za izbor na znanstvena radna mjesta.

(3) Natječaj za izbor na isto ili više znanstveno radno mjesto zbog isteka roka na koji je zaposlenik izabran u prethodnom natječaju raspisuje znanstvena organizacija tri mjeseca prije isteka roka. Posebnom odlukom znanstvenog vijeća, i uz suglasnost zaposlenika, natječaj

može biti raspisan i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegovog prvog izbora na radno mjesto s tim zvanjem.

(4) Ako je u natječajnom postupku izabrana druga osoba, zaposleniku koji je do tada radio na tom radnom mjestu ponudit će se drugo odgovarajuće radno mjesto ili će se u nedostatku istoga pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu.

(5) Ako na natječaj iz stavka 1. ovoga članka zaposlenik ne podnese prijavu ili ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta za ponovni izbor, pokrenut će se postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, bez obveze ponude drugoga odgovarajućeg radnog mjesta.

Ugovor o radu

Članak 42.

(1) S osobama izabranim na znanstvena radna mjesta zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme s obvezom provođenja ponovnog izbora ili unapređenja svakih pet godina. Ako prilikom ponovnog izbora zaposlenik ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta, postupa se prema članku 41. stavku 5. ovoga Zakona.

(2) S osobama izabranim na znanstvena i suradnička radna mjesta koje rade na projektu ograničena trajanja, ugovor o radu može se zaključiti na određeno vrijeme, dok traje projekt ili njegova dionica na kojoj je ta osoba angažirana.

(3) Obveza provođenja ponovnog izbora prestaje nakon što zaposlenik bude drugi put izabran na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika.

(4) Na radno mjesto znanstvenog suradnika ili višega znanstvenog suradnika zaposlenik može biti biran najviše dva puta.

(5) Iznimno, ako zaposlenik nakon drugog izbora ne bude izabran u više zvanje i na odgovarajuće radno mjesto, a odlukom znanstvenog i upravnog vijeća se utvrdi potreba za njegovim daljnjim radom, znanstvena organizacija može s njim zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme u najduljem trajanju do pet godina.

(6) Znanstveniku u znanstvenoj organizaciji istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu. Iznimno, kada postoji potreba za nastavkom rada znanstvenog savjetnika iz stavka 3. ovoga članka znanstvena organizacija može s njim zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, a najkasnije do isteka kalendarske godine u kojoj on navršava 70. godinu života.

Suradnička zvanja i radna mjesta

Članak 43.

(1) Suradnička zvanja i radna mjesta su asistent i viši asistent. Izbor na radno mjesto asistenta ili višeg asistenta provodi se na temelju javnog natječaja.

(2) Osobu koja je završila sveučilišni diplomski studij znanstveni institut može izabrati u zvanje asistenta, te s njom zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju od najviše šest godina na suradničkom radnom mjestu asistenta. Asistent je dužan upisati poslijediplomski studij.

(3) Ako se plaća i/ili troškovi poslijediplomskog studija asistenta ne osiguravaju iz vlastitih prihoda javnoga znanstvenog instituta nego iz sredstava državnog proračuna, suglasnost za zaključenje ugovora o radu iz stavka (2.) ovoga članka daje ministar.

(4) Svaki asistent ima jednog ili više mentora koje imenuje institut na način propisan općim aktom. Mentor može biti osoba koja svojom znanstvenom ili umjetničkom aktivnošću osigurava učinkovito obrazovanje asistenta.

(5) Svake godine institut ocjenjuje rad asistenta. Ocjena se temelji na pismenom izvješću mentora u kojem se vrednuje kandidatova uspješnost u znanstvenom ili umjetničkom te

nastavnom radu kao i uspješnost na poslijediplomskom studiju. Postupak ocjenjivanja pobliže se uređuje općim aktom instituta. Ako je ocjena rada asistenta negativna, pokreće se postupak redovitog otkaza ugovora o radu.

(6) S asistentom koji je u roku od šest godina ili u kraćem vremenu završio poslijediplomski studij i doktorirao, institut može sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu sa zvanjem višeg asistenta. Trajanje tog ugovora o radu može biti najviše do isteka razdoblja od ukupno deset godina od zaključenja ugovora o radu iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Ako se plaća višeg asistenta ne osigurava iz vlastitih prihoda javnoga znanstvenog instituta nego iz namjenskih sredstava državnog proračuna, suglasnost za zaključenje ugovora o radu daje ministar.

(8) Ministar može, na traženje voditelja znanstvenog projekta a uz suglasnost znanstvene organizacije, odobriti zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva. Znanstvene organizacije mogu znanstvene novake zaposliti i bez odobrenja ministra ako same financiraju njihov rad. Znanstveni novaci biraju se javnim natječajem i zasnivaju radni odnos u suradničkom zvanju asistenta ili višeg asistenta, sukladno članku 42. stavku 2. ovoga Zakona. U nastavi mogu pod istim uvjetima, sukladno ugovoru visokog učilišta i druge znanstvene organizacije, sudjelovati i znanstveni novaci izabrani u toj znanstvenoj organizaciji.

Rad izvan znanstvene organizacije

Članak 46.

Ugovorni odnosi zaposlenika u znanstvenim organizacijama o znanstvenom ili stručnom radu kod trećih osoba mogu se ograničiti ili uvjetovati suglasnošću matične znanstvene organizacije kada je to predviđeno statutom ili drugim općim aktom visokog učilišta, ako se radi o znanstvenom ili stručnom radu koji bi negativno utjecali na rad matične znanstvene organizacije ili ako je riječ o ugovoru s organizacijom koja svojom djelatnošću konkurira matičnoj znanstvenoj organizaciji s kojom zaposlenik ima ugovor o radu.

Osnivanje visokih učilišta

Članak 48.

(1) Sveučilišta, veleučilišta i visoke škole osnivaju se kao ustanove.

(2) Sveučilište može osnovati i u svom sastavu imati fakultete, umjetničke akademije i odjele te druge sastavnice sukladno zakonu.

(3) Veleučilišta i visoke škole ne mogu osnovati druga visoka učilišta.

(4) Visoka učilišta za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja osniva Vlada Republike Hrvatske sukladno uvjetima koje predviđa ovaj Zakon.

(5) Posebnim sporazumom sveučilišta ili veleučilišta i Vlade Republike Hrvatske ustrojava se studij u okviru određenog sveučilišta ili veleučilišta te položaj visokih učilišta osnovanih prema stavku 4. ovoga članka u okviru sveučilišta.

(6) Uredbom Vlade Republike Hrvatske uređuju se posebnosti studija iz stavka 4. ovoga članka, posebice njihov ustroj, prava i obveze nastavnika i studenata s obzirom na njihove vojne ili policijske zadaće.

(7) Upravni nadzor nad zakonitošću rada i općih akata visokih učilišta iz stavka 4. ovoga članka obavljaju ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, odnosno ministarstvo nadležno za obranu, sukladno posebnom sporazumu.

Dopusnica za obavljanje djelatnosti visokih učilišta i upis u Upisnik

Članak 51.

(1) Visoko učilište osnovano prema ovome Zakonu i propisima koji se odnose na osnivanje ustanova može započeti obavljanje djelatnosti i izvođenje određenih studija nakon upisa u Upisnik visokih učilišta i registar ustanova pri trgovačkom sudu.

(2) Upis u Upisnik obavlja se na temelju dopusnice kojom se utvrđuje da visoko učilište ispunjava uvjete za početak djelatnosti i odobrava upis u Upisnik te početak rada visokog učilišta. Dopusnicu izdaje ministar po prethodno pribavljenom pozitivnom mišljenju Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. Dopusnica se visokom učilištu izdaje i za početak izvođenja novog studija te za osnivanje ili izvođenje studija izvan svoga sjedišta.

(3) Zahtjev za upis podnosi se ministru koji u roku od mjesec dana traži mišljenje Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje očituje se o zahtjevu u roku od tri mjeseca a ministar izdaje dopusnicu u roku od mjesec dana. U slučaju da ministar nije suglasan s mišljenjem Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje i zatraži njegovo novo očitovanje, rok dovršenja postupka se jednokratno produžava za tri mjeseca.

(4) Dopusnica će se izdati visokom učilištu koje ima:

1. studijski program za sveučilišne odnosno stručne studije kvalitetom sukladan standardima država Europske unije,
2. potreban broj nastavnog i drugog osoblja s odgovarajućom znanstvenom i stručnom kvalifikacijom, u skladu sa standardnim opterećenjem nastavnih obveza utvrđenih kolektivnim ugovorom za visoko obrazovanje, pri čemu ima zaključen ugovor o radu s punim radnim vremenom s najmanje polovicom potrebnog broja nastavnika u slučaju sveučilišta. Veleučilištu ili visokoj školi izdat će se dopusnica ako ima zaključen ugovor o radu s punim ili nepunim radnim vremenom s najmanje polovicom potrebnog broja nastavnika. Sveučilištu koje nema u radnom odnosu najmanje polovicu potrebnog broja nastavnika a veleučilištu i visokoj školi najmanje jednu trećinu može se izdati dopusnica uz uvjet da u razdoblju od pet godina ravnomjerno zapošljava nastavnike do potrebnog broja i o tome jednom godišnje izvještava ministra,
3. osiguran odgovarajući prostor i opremu, u skladu s brojem studenata koje visoko učilište namjerava upisati i potrebama kvalitetnog studiranja,
4. osigurana potrebna novčana sredstva za svoj rad, uključivši i osigurano jamstvo prema stavku 9. ovoga članka.

(5) Dopusnica i rješenje kojim se odbija dopusnica ili zahtjev za upis u Upisnik visokih učilišta upravni su akti protiv kojih nije dopuštena žalba, ali se protiv njih može pokrenuti upravni spor.

(6) Upisnik iz stavka 1. ovoga članka vodi Ministarstvo. Ministar posebnim pravilnikom propisuje ustroj i način vođenja Upisnika te postupak upisa.

(7) Ako se na temelju inspeksijskog ili upravnog nadzora utvrdi da je visoko učilište prestalo ispunjavati uvjete potrebne za dobivanje dopusnice, a uočeni se nedostaci ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica po kvalitetu studija, ministar će rješenjem, na prijedlog Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, visokom učilištu oduzeti dopusnicu. Ako se uočeni nedostaci mogu otkloniti u roku od šest mjeseci bez ozbiljnih posljedica po kvalitetu studija, ministar će rješenjem naložiti visokom učilištu da u tom roku otkloni nedostatke. Rješenje o oduzimanju dopusnice upravni je akt protiv kojega nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

(8) U slučaju prestanka rada javnog visokog učilišta zbog oduzimanja dopusnice ili drugog razloga, ministar će na prijedlog Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje donijeti mjere kojima će se osigurati nastavak i dovršenje studija studentima toga visokog učilišta.

(9) Privatna visoka učilišta dužna su prije početka rada osigurati, na način koji utvrdi Ministarstvo, jamstvo radi osiguranja nastavka i dovršenja studija za slučaj prestanka rada visokog učilišta ili prestanka izvođenja određenog studija.

(10) Visoka učilišta u okviru svoje nastavne aktivnosti obvezuju se promicati tjelovježbu i studentski šport sukladno posebnom zakonu.

(11) Obrazovni programi provedeni bez dopusnice ne smatraju se sveučilišnim ili stručnim studijem prema ovome Zakonu niti se njihovim završetkom stječu akademska zvanja i stupnjevi kao ni stručna zvanja. Organizatori takvih obrazovnih programa ne mogu izdavati diplome ili druge isprave o studiju predviđene ovim Zakonom ali mogu izdavati potvrde o završenom obrazovanju u kojima je izričito navedeno da je riječ o obrazovnom programu koji nije sveučilišni ili stručni studij prema ovome Zakonu te da se njime ne stječu akademska ili stručna zvanja odnosno akademski stupnjevi.

(12) Ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno, u postupku izdavanja dopusnice, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Diplomski studij

Članak 72.

(1) Diplomski sveučilišni studij traje jednu do dvije godine i njegovim završetkom stječe se od 60 do 120 ECTS bodova. Diplomski studij može trajati i duže, uz odobrenje Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje.

(2) Ukupan broj bodova koji se stječu na preddiplomskom i diplomskom studiju iznosi najmanje 300 ECTS bodova.

(3) Ako zakonom nije određeno drukčije, završetkom diplomskoga sveučilišnog studija stječu se akademski nazivi:

1. za sveučilišne medicinske programe doktor (dr.) struke,
2. za ostale sveučilišne programe magistar, odnosno magistra (mag.) struke.

(4) Kratica nabrojanih akademskih naziva stavlja se iza imena i prezimena osobe.

Poslijediplomski studij

Članak 73.

(1) Poslijediplomski sveučilišni studij može se upisati nakon završetka diplomskoga sveučilišnog studija.

(2) Poslijediplomski sveučilišni studij traje u pravilu tri godine. Ispunjenjem svih propisanih uvjeta i javnom obranom doktorskog rada, stječe se akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.), odnosno doktora umjetnosti (dr. art.).

(3) Iznimno, osobe koje su ostvarile znanstvena dostignuća koja svojim značenjem odgovaraju uvjetima za izbor u znanstvena znanja, na temelju odluke nadležnog vijeća, utvrđenog statutom sveučilišta, o ispunjavanju propisanih uvjeta te izrade i javne obrane doktorskog rada, a uz suglasnost senata sveučilišta, mogu steći doktorat znanosti.

(4) Kratica akademskog stupnja stavlja se ispred imena i prezimena osobe.

(5) Sveučilište može organizirati poslijediplomski specijalistički studij u trajanju od jedne do dvije godine, kojim se stječe zvanje specijalista određenog područja (spec.). Naziv specijalista, odnosno njegova kratica dodaju se akademskom nazivu iz članka 72. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Sveučilište statutom može utvrditi da se završetkom poslijediplomskoga specijalističkog studija stječe drukčije zvanje od onoga propisanog stavkom 5. ovoga članka,

u slučaju kada je za određeno stručno područje posebnim zakonom propisano specijalističko usavršavanje.

(7) Sveučilište općim aktom uređuje stjecanje ECTS bodova na poslijediplomskom studiju te propisuje broj ECTS bodova potreban za prijavu doktorskog rada na poslijediplomskom sveučilišnom studiju.

Stručni studiji

Članak 74.

(1) Stručni studiji provode se na visokoj školi ili veleučilištu. Iznimno, stručni studiji mogu se provoditi i na sveučilištu, uz pribavljenu suglasnost Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u skladu s ovim Zakonom.

(2) Stručni studiji traju od dvije do tri godine i njihovim se završetkom stječe od 120 do 180 ECTS bodova. Iznimno, uz odobrenje Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, stručni studij može trajati do četiri godine u slučajevima kada je to sukladno međunarodno prihvaćenim standardima te se takvim studijem stječe do 240 ECTS bodova.

(3) Završetkom stručnog studija s manje od 180 ECTS bodova stječe se odgovarajući stručni naziv, u skladu s posebnim zakonom.

(4) Završetkom stručnog studija s 180 ili više ECTS bodova stječe se stručni naziv stručni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/ baccalaurea) uz naznaku struke, u skladu s posebnim zakonom.

(5) Kratica stručnog naziva stavlja se iza imena i prezimena osobe.

(6) Veleučilišta ili visoke škole mogu organizirati specijalistički diplomski stručni studij za osobe koje su završile stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij. Takav studij traje jednu do dvije godine i njime se stječe zvanje specijalista određene struke (spec.) koje se koristi uz stručni naziv stečen stručnim studijem ili preddiplomskim sveučilišnim studijem.

Isprave o studiju

Članak 84.

(1) Po završetku sveučilišnoga preddiplomskog studija studentu se izdaje svjedodžba kojom se potvrđuje završetak studija i stjecanje određenog akademskog ili specijalističkog naziva.

(2) Po završetku diplomskog, poslijediplomskoga i poslijediplomskoga specijalističkog studija studentu se izdaje diploma. Diplomom se potvrđuje da je student završio određeni studij i stekao pravo na akademski naziv ili stupanj.

(3) Po završetku stručnog studija, odnosno specijalističkog stručnog studija studentu se izdaje svjedodžba kojom se potvrđuje završetak studija i stjecanje određenog stručnog ili specijalističkog naziva.

(4) Po završenom programu stručnog usavršavanja visoko učilište polazniku izdaje potvrdu.

(5) Uz svjedodžbu, diplomu ili potvrdu studentu se izdaje i dopunska isprava o studiju kojom se potvrđuje koje je ispite položio i s kojom ocjenom te s podacima o nastavnim opterećenju i nastavnim sadržajima. Studentu se na osobni zahtjev dopunska isprava o studiju izdaje i prije završetka studija.

(6) Diplome, svjedodžbe i potvrde koje izdaju visoka učilišta javne su isprave.

(7) Sadržaj diploma i dopunskih isprava o studiju propisuje ministar.

(8) Oblik diploma i dopunskih isprava o studiju, sadržaj i oblik svjedodžbi i potvrda te informacijskih paketa za prijenos ECTS bodova propisuje sveučilište, veleučilište i visoka škola.

*Postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-
-nastavna zvanja te odgovarajuća radna mjesta*

Članak 95.

(1) Postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta provodi sveučilište odnosno sastavnica sveučilišta sukladno statutu i uz odgovarajuću primjenu članka 35. i 36. ovoga Zakona, na temelju javnog natječaja koji se objavljuje u »Narodnim novinama«, dnevnom tisku i na INTERNET stranici visokog učilišta.

(2) Natječaj koji se raspisuje za izbor u isto ili više znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto zbog isteka roka na koji je zaposlenik izabran u prethodnom natječaju raspisuje se najkasnije tri mjeseca prije isteka roka. Posebnom odlukom vijeća visokog učilišta, i uz suglasnost zaposlenika, natječaj može biti raspisan i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što istekne tri godine od prethodnog izbora.

(3) Ako neki od pristupnika nema potrebno znanstveno zvanje, prilikom izbora u znanstveno-nastavno zvanje provodi se i izbor u znanstveno zvanje uz odgovarajuću primjenu članka 35. ovoga Zakona. Nakon obavljenog izbora u znanstveno zvanje svih pristupnika koji za to ispunjavaju uvjete sveučilište, sukladno statutu, nakon razmatranja uvjeta Rektorskog zbora iz članka 93. stavka 1. ovoga Zakona, u roku od 60 dana u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izabire pristupnika koji u najvećoj mjeri udovoljava uvjetima natječaja. Svi pristupnici obavješćuju se o rezultatima natječaja u roku od 15 dana od dana njegova dovršetka.

(4) Ako je u natječajnom postupku izabrana druga osoba, zaposleniku koji je do tada radio na tom radnom mjestu ponudit će se drugo radno mjesto ili će mu se, u nedostatku istog, otkazati ugovor o radu.

(5) Ako na natječaj iz stavka 1. ovoga članka zaposlenik ne podnese prijavu ili ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta za ponovni izbor, pokrenut će se postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, bez obveze ponude drugoga radnog mjesta.

*Postupak izbora u nastavna i stručna zvanja te na odgovarajuća radna mjesta na visokim
učilištima*

Članak 101.

(1) Postupak izbora u nastavna i stručna zvanja te odgovarajuća radna mjesta provodi visoko učilište sukladno statutu, na temelju javnog natječaja koji se objavljuje u »Narodnim novinama«, dnevnom tisku i na INTERNET stranici visokog učilišta.

(2) Natječaj koji se raspisuje za izbor u isto ili više nastavno, odnosno stručno zvanje i radno mjesto zbog isteka roka na koji je zaposlenik izabran u prethodnom natječaju raspisuje se najkasnije tri mjeseca prije isteka roka. Posebnom odlukom stručnog vijeća visokog učilišta, i uz suglasnost zaposlenika, natječaj može biti raspisan i ranije od godine dana prije isteka roka na koji je zaposlenik izabran, ali ne prije nego što isteknu tri godine od prethodnog izbora.

(3) Stručno vijeće visokog učilišta najkasnije 90 dana od zaključenja natječaja izabire u nastavno ili stručno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto onog pristupnika koji u najvećoj mjeri udovoljava uvjetima natječaja i uvjetima Rektorskog zbora i uvjetima iz članka 98. ovoga Zakona. Svi pristupnici obavješćuju se o rezultatima natječaja u roku 15 dana od dana njegova dovršetka.

(4) Ako je u natječajnom postupku izabrana druga osoba, zaposleniku koji je do tada radio na tom radnom mjestu ponudit će se drugo radno mjesto, ili će mu se u nedostatku istoga otkazati ugovor o radu.

(5) Ako na natječaj iz stavka 1. ovoga članka zaposlenik ne podnese prijavu ili ne bude

izabran zbog neispunjavanja uvjeta za ponovni izbor, pokrenut će se postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, bez obveze ponude drugoga radnog mjesta.

*Ugovor o radu za znanstveno-nastavna, umjetničko-
-nastavna, nastavna i stručna radna mjesta*

Članak 102.

(1) S osobama izabranim na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i stručna radna mjesta sklapa se ugovor o radu na neodređeno vrijeme s obvezom provođenja ponovnog izbora ili unaprjeđenja svakih pet godina. Ako prilikom ponovnog izbora zaposlenik ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta, postupa se prema članku 95. stavku 5., odnosno članku 101. stavku 5. ovoga Zakona.

(2) Obveza provođenja ponovnog izbora prestaje nakon što zaposlenik bude drugi put izabran na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora ili nastavno mjesto profesora visoke škole (trajno zvanje).

(3) Na radno mjesto docenta ili izvanrednog profesora, te predavača i višeg predavača, zaposlenik može biti biran najviše dva puta.

(4) Iznimno, ako zaposlenik nakon drugog izbora ne bude izabran u više nastavno zvanje a odlukom stručnog vijeća visokog učilišta se utvrdi da postoji potreba za njegovim daljnjim angažmanom, visoko učilište može s njim prilikom daljnjih ponovnih izbora sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme u najduljem trajanju od pet godina.

(5) Zaposlenici u znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim i nastavnim zvanjima imaju pravo na mirovanje rokova za izbor u zvanja i na radna mjesta sukladno članku 45. ovoga Zakona te u vrijeme dok obavljaju dužnost rektora, prorektora, čelnika sastavnica sveučilišta ili dok obavljaju kakvu javnu dužnost.

(6) Zaposleniku na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom i nastavnom radnom mjestu na visokom učilištu istekom akademske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu.

(7) Kada postoji potreba za nastavkom njegova rada, visoko učilište može redovitim profesorom u trajnom zvanju i profesorom visoke škole u trajnom zvanju produljiti radni odnos do isteka akademske godine u kojoj navršava 70 godina. Pri tome će se posebno cijeniti njegov znanstveni doprinos, uspješnost u obrazovnom procesu i odgoju mladih znanstvenika i nastavnika.

Financiranje znanstvenih projekata, suradničkih radnih mjesta i znanstvene opreme

Članak 111.

(1) Ministarstvo uz prethodno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost raspisuje natječaje za financiranje znanstvenih projekata, suradničkih radnih mjesta znanstvenih novaka, te znanstvene infrastrukture i opreme iz sredstava državnog proračuna. Natječaji su otvoreni za prijave do njihovih opoziva (otvoreni natječaj), a odluke o financiranju donosit će se periodično, najmanje jednom godišnje, a najmanje četiri puta godišnje za znanstvene novake, u skladu s raspoloživim sredstvima.

(2) Na natječaj za znanstvene projekte mogu se prijaviti znanstvene organizacije, znanstvenici i skupine znanstvenika. Na natječaj za suradnička radna mjesta i na natječaj za nabavku znanstvene infrastrukture i opreme prijavu mogu podnijeti znanstvene organizacije.

(3) Odluku o financiranju projekata, suradničkih radnih mjesta i nabave znanstvene opreme donosi ministar. Vrednovanje se temelji na anonimnoj prosudbi nezavisnih stručnjaka iz zemlje i inozemstva čiju listu po pojedinim znanstvenim područjima utvrđuje Nacionalno vijeće za znanost.

(4) O dodjeli sredstava iz državnog proračuna za nabavu kapitalne i srednje znanstvene

opreme znanstvena organizacija zaključuje ugovor s Ministarstvom u kojemu se utvrđuje način korištenja opreme od strane drugih znanstvenih organizacija i znanstvenika čiji se rad financira ili sufinancira iz državnog proračuna. Ministarstvo vodi upisnik znanstvene opreme nabavljene dijelom ili u cijelosti iz sredstava proračuna.